

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/176/2017
Identifikačné číslo spisu:	8811201942
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8811201942.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu K. F., bývajúceho v Q., zastúpenému JUDr. Martinou Gecákovou, advokátkou so sídlom v Humennom, Třebíčska č. 12, proti žalovanej Obci Hermanovce nad Topľou, so sídlom v Hermanovciach nad Topľou č. 195, Bystré, o zaplatenie 2 400 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5 C 62/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. novembra 2012 sp. zn. 3 Co 50/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. januára 2012 č. k. 5 C 62/2011-63 žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou od žalovanej domáhal vyplatenia nájomného za užívanie jeho spoluvlastníckeho podielu na pozemku, parc. č. XXX/X k. ú. Q., zapísaného na LV č. XXX s odôvodnením, že na uvedenej parcele je zriadené futbalové ihrisko, ktoré bez toho aby bolo majetkovoprávne vysporiadané užíva žalovaná. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že športový areál, pozostávajúci z futbalového ihriska vymedzeného dreveným oplotením, na ktorej ploche boli umiestnené futbalové bránky, bolo zriadené v roku 1983, resp. 1984 za spolupráce bývalého Poľnohospodárskeho družstva v Bystrom, bývalého Miestneho národného výboru v Hermanovciach nad Topľou a občanov obce. Ďalej mal za preukázané, že TJ Družstevník Hermanovce nad Topľou bola na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky zaregistrovaná 24.7.1990, teda najmenej 6 rokov po tom, čo bol tento futbalový areál, resp. futbalové ihrisko zriadené. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca listinným dôkazom preukázal, že bol vlastníkom spoluvlastníckeho podielu na predmetných nehnuteľnostiach na základe osvedčenia o vydržaní, ktoré bolo v katastri zapísané v roku 1996, teda oveľa neskôr, než bol športový areál, resp. futbalové ihrisko zriadené. Ako podielový spoluvlastník mal právo domáhať sa ochrany vlastníckeho práva, čo zvolil vo forme požiadavky na nájomné, výšku ktorého stanovil odhadom. Uviedol, že ako vlastník má právo ujať sa vlastníckeho práva v celom rozsahu, vrátane užívania, k čomu ho žalovaná vyzvala podaním z 20.1.2009, z čoho vyplýva, že žalobca nebol žalovanou obmedzovaný vo výkone vlastníckeho práva.

Žalobca ako podielový spoluvlastník nehnuteľností si nemôže vyberať a nútiť iného, aby užíval jeho spoluvlastnícky podiel, resp. aby mu za jeho užívanie poskytoval finančnú náhradu. Keďže v športovom areáli nebola zriadená stavba spojená so zemou pevným základom, na zriadenie ihriska nebolo potrebné ani stavebné a ani kolaudačné rozhodnutie. Odstrániť futbalové bránky a drevené oplotenie pokiaľ boli zriadené bez súhlasu vlastníka, nemá za následok žiaden postih, pokiaľ užívateľ pozemku bol vyzvaný na ich odstránenie dobrovoľne. Športový areál v obci nikdy nebol majetkom štátu a nebol ani delimitovaný do majetku obce a obec nenesie zodpovednosť za majetkovoprávne vysporiadanie pozemku, lebo pozemok neužíva, a preto nie je pasívne legitimovaným účastníkom konania. Pokiaľ sa k športovému areálu nikto ako vlastník nehlási, nič nebráni žalobcovi ako vlastníkovi, resp. spoluvlastníkovi pozemku na ktorom je ihrisko zriadené, ujať sa výkonu svojho vlastníckeho práva v celom rozsahu, vec držať, užívať a nakladať s ňou (§ 123 Občianskeho zákonníka). Športový areál pozostávajúci z futbalového ihriska v obci nebol zameraný geometrickým plánom, aby bolo zistené a ustálené, na ktorých parcelných číslach bol zriadený, s cieľom identifikovať ich vlastníkov. Nestalo sa tak ani v konaní, lebo žalovaná sa k nemu nehlásila a preukázala, že nie je v spore pasívne legitimovaná. Pokiaľ samotná TJ Družstevník sa k nemu nehlási, potom vlastníci pozemkov, na ktorých bol zriadený, majú právo naložiť s ním, ako uznajú za vhodné.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 14. novembra 2012 sp. zn. 3 Co 50/2012 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že v konaní bolo nepochybne preukázané, že žalovaná neužíva pozemok, parcelu č. XXX/X, na časti ktorej je zriadený športový areál (futbalové ihrisko) a preto nie je subjekt realizujúci užívateľské oprávnenie bez právneho dôvodu. Z hľadiska hmotnoprávneho žalovaná nie je v právnom vzťahu bezdôvodného obohatenia nositeľom povinnosti (o uloženie ktorej žalobca žiada), a preto nie je ani pasívne legitimovanou účastníčkou konania. Odvolacie námietky žalobcu, že na pozemku, parcele č. XXX/X je bez stavebného povolenia vybudované futbalové ihrisko a preto žalovaná je povinná pozemky majetkovoprávne vysporiadať, odstrániť z ihriska kovové oplotenie a futbalové bránky a následne spolu s Agrodružstvom Bystré previesť rekultiváciu pozemkov pod futbalovým ihriskom, považoval odvolací súd za právne irelevantné, lebo predmetom konania nie je odstránenie stavby - futbalového ihriska. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalovaná nie je pasívne legitimovanou účastníčkou konania a preto odvolaním napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa § 219 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré doplnil podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 9. februára 2015. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a rovnako rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V doplnení dovolania doručenému Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 9. februára 2015 dovolateľ rozšíril dovolanie o dovolacie dôvody uvedené v § 237 ods. 1 písm. d/, f/ a g/ O.s.p. Namietal, že z právneho hľadiska má rozsudok odvolacieho súdu závažné nedostatky, nepresnosti, nepravdivé, zavádzajúce a podvádzajúce údaje zo strany žalovanej, s ktorými sa senát odvolacieho súdu pred rozhodnutím o odvolacom konaní priklonil ako k pravdivým a podľa nich aj rozhodol. Poznamenal, že v tej istej veci, ale za iné časové obdobie prebiehali na súde prvej inštancie súdne konania pod sp. zn. 10 C 21/2009, 9 C 134/2010, 9 C 141/2012 a najmä v konaní 9 C 141/2012 boli urobené závažné chyby na strane sudcov. Odňatie možnosti konať pred súdom videl v tom, že na prvoinštančnom súde prebehlo iba jedno konanie a následne bol jeho žalobný návrh zamietnutý, pretože sa tak podľa jeho názoru dohodli zástupca žalovanej so sudkyňou. Podľa jeho názoru bol súd nesprávne obsadený, nakoľko sudkyňa JUDr. X. F. sa poznala dlhé roky (desaťročia) s advokátom žalovanej a keďže sa pripravovala do dôchodku, nič jej nebránilo správať sa tak, ako chcela.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla dovolanie odmietnuť.

5. Dovolanie žalobcu bolo podané 17. januára 2013, t. j. pred 1. júlom 2016, za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú

zachované. Pokiaľ bolo dovolanie v čase jeho podania prípustným prostriedkom nápravy, umožňujúcim dovolací prieskum, potom tieto účinky (a následky) sa uznávajú i v budúcnosti. Prežarovanie princípov právneho štátu do ústavného poriadku nachádza svoje normatívne vyjadrenie v ustanovení § 470 ods. 2 vete prvej CSP. Fundamentom je právna istota, ktorá v sebe nesie znaky ochrany nadobudnutých práv a s tým spojeney dôvery v právo.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vychádzajúc z vyššie uvedeného ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom, skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania. Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (17. januára 2013), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Dovolateľ dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až c/ a e/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

9. So zreteľom na obsah dovolania dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p., t. j., že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie. Podľa názoru žalobcu, spočíva vada podľa § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p., v tom, že v tej istej veci, ale za iné časové obdobie prebiehali na Okresnom súde Vranov nad Topľou súdne konania pod sp. zn. 10 C 21/2009, 9 C 134/2010, 9 C 141/2012 a že najmä v konaní 10 C 21/2009 a 9 C 141/2012 boli urobené závažné chyby na strane sudcov.

10. Vzhľadom na námietku žalobcu, že v tej istej veci sa už prv začalo konanie ale za iné časové obdobie, sa najvyšší súd zaoberal, či v predmetnom konaní ide o prekážku už začatého konania (litispendencia), ktorá bráni tomu, aby na súde prebiehalo iné konanie v tej istej veci. Táto prekážka vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnaké strany, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Predmet konania je vymedzený petitom žaloby, a základ uplatneného nároku je určený skutkovými okolnosťami, ktorými je petit zdôvodnený. Litispendencia je procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť, a to bez zreteľa na to, kedy túto prekážku zistí, alebo kedy táto prekážka vznikla. V takom prípade vždy konanie zastaví. Spravidla zastaví konanie o žalobe, ktorá bola podaná neskôr. Pre posúdenie, či tu je prekážka začatej veci, je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia v neskôr začatom konaní (R 97/2003).

11. Z dovolacieho prieskumu nevyplyva, že by konaniu v tejto veci predchádzalo iné občianske súdne konanie, ktoré sa týkalo rovnakého predmetu konania. Predmetom konania vedeného pred Okresným súdom Vranov nad Topľou pod sp. zn. 9 C 134/2010 bol návrh žalobcu o povolenie obnovy konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 10 C 21/2009, ktorým sa žalobca od žalovanej domáhal zaplatenia sumy 3 000 € s príslušenstvom z titulu finančnej náhrady z a nepovolené užívanie jeho pozemkov za obdobie od 1. marca 2006 do 28. februára 2009. Pôvodné konanie bolo uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou z 15. februára 2011 č. k. 9 C 134/2010-23 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 21. júna 2011 sp. zn. 11 Co 20/2011 zastavené a nárok žalobcu na peňažné plnenie vo výške 3 000 € s príslušenstvom bol vylúčený na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 9 C 141/2012. V preskúmanom konaní sa vedie žaloba o zaplatenie sumy 2 400 € s príslušenstvom za neoprávnené užívanie jeho pozemkov za obdobie od 28. februára 2009 do 28. februára 2011. Vzhľadom na uvedené, nie je daná dovolateľom tvrdená vada konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p.

12. Žalobca namieta, že sa mu postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Judikatúra najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila v názore, že odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. sa rozumel nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod). Najvyšší súd v minulosti často zdôrazňoval, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (a teda aj vady uvedenej v písmene f/ tohto ustanovenia) nie je významný subjektívny názor účastníka konania

tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim bolo výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016). V prejednávanej veci z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobcovi bolo niektoré z týchto práv odňaté, resp. aby boli splnené podmienky zakladajúce uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

13. Pokiaľ žalobca namieta, že postup súdov v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd k tejto námietke uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá to procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.

14. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie strán sporu. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky stranou navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999). Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne s a dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

15. K námietke žalobcu, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že konanie na súde prvej inštancie bolo iba jedno a následne došlo k odmietnutiu jeho žaloby, dovolací súd poukazuje na zápisnice z pojednávania konaných 28. júla 2011 a 24. januára 2012 z ktorých vyplýva, že obaja účastníci sa na pojednávaniach vyjadrovali k prejednávanej veci, sudca oboznámil účastníkov s obsahom predložených listinných dôkazov, oboznámil účastníkov s výsledkami dokazovania, vypočul účastníkov konania. Z obsahu zápisnice o pojednávaniach z 24. januára 2012 vyplýva, že účastníci boli poučení podľa § 120 ods. 4 O.s.p. Tým, že súd prvej inštancie rozhodol už na druhom pojednávaní v súlade so zákonom, nemohlo dôjsť k procesnej vade konania uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

16. Žalobca zároveň namietal, že v konaní vedenom na súde prvej inštancie rozhodovala vylúčená sudkyňa (§ 239 ods. 1 písm. g/ O.s.p.).

17. Dovolací súd poznamenáva, že k vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p., mohlo dôjsť za predpokladu, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený. Keďže dovolací súd vzhľadom na ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej existencia žiadneho alebo právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, je oprávnený otázku prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. posúdiť samostatne, prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval (porovnaj R 59/97) skúmal, či vo veci (ne)rozhodoval vylúčený sudca.

18. Najvyšší súd pri posudzovaní uvedenej námietky mal na zreteli § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého mohli byť sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Účelom tohto ustanovenia bolo prispieť k objektívnemu a nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Tomuto účelu zodpovedala aj právna úprava skutočností, ktorá bola z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne

relevantnú. Bola ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu k veci alebo jeho osobného vzťahu k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by mohol ovplyvniť jeho objektívny pohľad na vec, a preto vyvolával pochybnosti o jeho nezaujatosti. Pomer sudcu k veci je daný najmä vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia vo veci. Môže ísť o prípady, ak je sudca priamo zainteresovaný na výsledku konania (napr. je účastníkom konania), prípadne má na tomto výsledku nepriamy záujem (napr. ako vedľajší účastník) alebo získal informácie o veci tzv. neprocesným spôsobom, t. j. inak ako dokazovaním a vnímaním všetkého, čo vyšlo za konania najavo v zmysle § 132 O.s.p. O kvalifikovaný pomer sudcu k účastníkom konania (ich zástupcom) ide najmä vtedy, ak by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim.

19. Podľa názoru žalobcu sa sudkyňa JUDr. X. F. dlhé roky (desaťročia) poznala s advokátom žalovanej R.. F. V. a na výsledku sporu sa spoločne dohodli. Najvyšší súd, vzhľadom k námietkam žalobcu, vrátil vec súdu prvej inštancie, aby sa obrátil na JUDr. X. F., aby sa k tvrdeniam žalobcu písomne vyjadrila. JUDr. X. F. v písomnom vyjadrení doručenom súdu prvej inštancie 16. septembra 2016 uviedla, že dohady a domnienky právnej zástupkyne žalobcu sú ničím nepodložené a jej suché konštatovanie je jej osobným názorom, na ktorý má každý právo, pokiaľ nevstupuje do práv inej osoby. Dodala, že za jej aktívnej činnosti sudcu sa v jej senáte rozhodovali veci na základe výsledkov dokazovania a právnych predpisov, pričom vylúčila dohodu s právnymi zástupcami alebo ich akékoľvek ovplyvňovanie.

20. Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil žiaden taký kvalifikovaný vzťah sudkyne k právnomu zástupcovi žalovanej, ktorý by zakladal dôvod pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzajúc z vyjadrenia bývalej sudkyne príslušného súdu, z ktorého vyplýva, že nemá žiaden pomer k veci, k účastníkom konania a ani zástupcom účastníkov, keď ani ďalší obsah spisu z objektívneho hľadiska nezakladá žiadne pochybnosti o nezaujatosti tejto sudkyne, dovolací súd nezistil žiaden relevantný dôvod v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p., ktorý by ju vylučoval z prejednávania a rozhodovania tejto veci. V tejto súvislosti nadriadený súd zároveň pripomína, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (porovnaj § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z.z.). Nezávislosť sudcu treba o. i. vidieť aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci (celého súdneho systému aj konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí). V tejto súvislosti najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že základom pre vylúčenie sudcu môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však to, že účastník sa nestotožňuje s jeho rozhodnutím. Na dosiahnutie nápravy v týchto prípadoch v občianskom súdnom konaní slúžia iné prostriedky (najmä sťažnosť podaná účastníkom konania predsedovi súdu v zmysle § 62 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), nie však námietka zaujatosti, ktorej účel je zásadne odlišný.

21. Subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať "sine ira et studio", teda nezávisle a nestranne (viď 5 Cdo 140/2011).

22. Dovolateľ podaním doručeným súdu prvej inštancie 16. marca 2016 navrhol vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci aj predsedníčku senátu najvyššieho súdu JUDr. U. T.. Namietal, že táto sudkyňa bola v minulosti sudkyňou Okresného súdu Vranov nad Topľou a ako sudkyňa rozhodla v jednej jeho právnej veci v jeho neprospech bez toho, aby mu umožnila vyjadriť sa k tejto veci a rovnako ako sudkyňa JUDr. X. F. sa pozná roky možno desaťročia s právnym zástupcom žalovanej. Z tohto dôvodu uviedol, že môže predpokladať, že rozhodne v jeho neprospech. Po výzve súdu prvej inštancie na doplnenie a vyjadrenie k podanej námietke zaujatosti, žalobca podaním doručeným súdu prvej inštancie 6. marca 2017 vzal návrh na vylúčenie sudkyne JUDr. U. T. späť.

23. V zmysle § 49 ods. 1 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému

prejednaníu sporu, k nezaujatému prístupu k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania.

24. V zmysle § 49 ods. 3 CSP, dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a jeho rozhodovacej činnosti.

25. Podľa ustanovenia § 52 ods. 1, 2 CSP strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti. V námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené proti komu smeruje, dôvod pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada, v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú. V danej právnej veci súd postupoval podľa uvedeného zákonného ustanovenia a dovolateľ nevyzýval na doplnenie náležitostí podania, napokon dovolateľ vzal námietku zaujatosti voči sudkyni JUDr. U. späť.

26. Zhrnúť uvedené, keď z predloženého spisového materiálu nevyplývajú žiadne také okolnosti, ktoré by spochybňovali nezaujatosť konajúcej sudkyne na súde prvej inštancie a vzhľadom k tomu, že námietku zaujatosti voči vec prejednávajúcej sudkyni najvyššieho súdu vzal dovolateľ späť, dovolací súd vyhodnotil námietku žalobcu o existencii vady podľa § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. ako neopodstatnenú.

27. Žalobca v dovolaní namieta aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na žalobcom uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (i keby boli prípadne opodstatnené) najvyšší súd nemôže v tomto konaní prihliadať.

28. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

29. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.